

XXII OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ

Rok szkolny 2008/2009 Zawody I stopnia (szkolne) Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym (0–20 pkt)

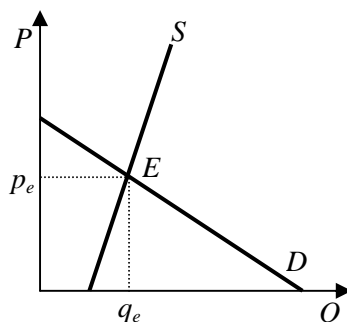
Do jakich konsekwencji społeczno-gospodarczych może doprowadzić kontynuacja obecnych tendencji zmian klimatu Ziemi i co czynić, aby zapobiec ich katastrofalnym następstwom? Przedstaw własną propozycję, w jaki sposób zapewnić przyszłym pokoleniom przyjazne, niezbędne im do życia i pracy środowisko naturalne.

Z uwagi na charakter pytania opisowego, na które odpowiedź ma formę eseju, nie zamieszczono przykładowego schematu odpowiedzi. Liczba punktów za odpowiedź na to pytanie będzie oparta na ocenie: zgodności treści odpowiedzi z pytaniem, poziomu merytorycznego wypowiedzi, użytej terminologii i przykładów. Dodatkowo punktowana będzie poprawność językowa, przejrzystość struktury odpowiedzi i jej nieszablonowość.

II. Zadanie z podstaw ekonomii (0–10 pkt)

Rynkowa funkcja podaży pewnego rodzaju baterii dana jest wzorem $q = 36 + 2p$, natomiast funkcja popytu $q = 114 - 4p$, gdzie: q – liczba baterii (w mln szt.), p – cena baterii (w zł).

1. Narysuj funkcje popytu (D) i podaży (S). (1 pkt)

D – popyt, S – podaż, E – punkt równowagi rynkowej, P – cena, Q – ilość, p_e – cena równowagi rynkowej, q_e – ilość równowagi rynkowej.

2. Oblicz cenę i ilość równowagi. (1 pkt)

Warunkiem równowagi rynkowej jest zrównanie wielkości popytu z wielkością podaży, co oznacza, że przy cenie równowagi ilość, którą nabywcy są skłonni i mogą kupić, jest równa ilości, którą sprzedawcy oferują na rynku. Równowaga rynkowa występuje w punkcie przecięcia krzywej popytu i krzywej podaży, a zatem porównując obydwa równania otrzymujemy:

$$36 + 2p = 114 - 4p$$

Cena równowagi rynkowej (p_e) wynosi 13 zł.

Ilość równowagi rynkowej (q_e) wynosi 62 mln szt.

Pod naciskiem ekologów rząd wprowadza opłatę produktową pobieraną od producentów w wysokości 2,00 zł/szt.

3. Oblicz nową cenę równowagi i ilość równowagi*. (2 pkt)

Wprowadzenie opłaty produktowej pobieranej od producentów jest rodzajem podatku od ilości. Funkcja podaży przesunie się w górę (w lewo) o wysokość opłaty produktowej. Wynika to z tego, że producenci chcą otrzymywać taką samą cenę netto po wprowadzeniu opłaty produktowej jak poprzednio (innymi słowy: dla każdej oferowanej ilości cena rynkowa, którą żąda producent musi być większa od ceny wyjściowej o wysokość opłaty produktowej). Nowa funkcja podaży będzie miała postać: $q' = 36 + 2(p' - 2)$, natomiast krzywa popytu pozostanie niezmienną. A zatem:

$$32 + 2p' = 114 - 4p'$$

Cena równowagi rynkowej (p_e') wynosi 13,67 zł ($13 \frac{2}{3}$ zł).

Ilość równowagi rynkowej (q_e') wynosi 59,33 mln szt. ($59 \frac{1}{3}$ mln szt.)

4. Oblicz należną państwu opłatę produktową*. (2 pkt)

Wpływy państwa z tytułu opłaty produktowej wyniosą 118,66 mln zł ($q_e' * 2 \text{ zł} = 59,33 \text{ mln szt} \times 2,00 \text{ zł/szt}$).

5. Jak będzie wyglądać rozkład obciążenia opłatą produktową pomiędzy nabywcami i sprzedawcami? Odpowiedź krótko uzasadnij. (4 pkt)

Cena rynkowa wzrośnie z 13 zł do ok. 13,67 zł ($13 \frac{2}{3}$ zł). Nowy poziom produkcji zapewniający równowagę rynkową obniży się z 62 mln szt. do 59,33 mln szt. ($59 \frac{1}{3}$ mln szt.). Sprzedawcy (producenci) zapłacą większą część opłaty produktowej, gdyż otrzymają więcej tylko o ok. 0,67 zł ($\frac{2}{3}$ zł), zamiast 2 zł. Skutki wprowadzenia opłaty produktowej obciążą zatem w większym stopniu producentów (sprzedawców), gdyż podaż jest relatywnie bardziej nieelastyczna cenowo niż popyt.

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–70 pkt)

* - dopuszcza się zaokrąglenie wyników końcowych do dwóch miejsc po przecinku zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami matematycznymi. W przypadku rozbieżności pomiędzy udzielonymi odpowiedziami a kluczem, punkty są przyznawane o ile różnice wynikają jedynie z przyjętego sposobu zaokrąglania, a nie z błędnego toku rozumowania.

1. Pojęcie rzadkości w teorii ekonomii:
 jest synonimem ubóstwa
 znajduje zastosowanie wobec wszystkich społeczeństw we wszystkich krajach
 znajduje zastosowanie tylko wobec społeczeństw, w których występuje niewystarczająca ilość zasobów naturalnych
 nie byłoby stosowane, gdybyśmy mieli do czynienia z pełnym zatrudnieniem
2. Przesunięcie krzywej podaży w lewo oznacza:
 zwiększenie wielkości podaży przy każdej cenie
 niższą cenę w stosunku do każdej wielkości podaży przed zmianą położenia krzywej
 wyższą cenę w stosunku do każdej wielkości podaży przed zmianą położenia krzywej
 żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa
3. Równowaga konsumenta występuje w sytuacji, gdy:
 nachylenie krzywej obojętności jest mniejsze niż nachylenie linii budżetu
 konsument wydał wszystkie dochody, a nachylenie krzywej obojętności jest równe nachyleniu linii budżetu
 konsument wydaje na zakup każdego rodzaju dobra taką samą kwotę pieniędzy
 nadwyżka konsumenta równa się wielkości ponoszonego przez niego wydatku na zakup koszyka dóbr i usług
4. Prawo malejących przychodów:
 dotyczy tylko wielkości produkcji, dla której koszt krańcowy jest ujemny
 nie dotyczy przedsiębiorstw będących monopolistami
 wynika ze stałości nakładów niektórych czynników wytwórczych
 może nie występować w krótkim okresie
5. Utarg przeciętny w monopolu ma wartości:
 wyższe niż utarg krańcowy
 wyższe niż utarg całkowity
 dodatnie, ale mniejsze niż utarg krańcowy
 nie można tego określić bez dodatkowych informacji
6. Przeciętne koszty stałe:
 zawsze maleją wraz ze wzrostem wielkości produkcji
 podobnie jak koszt stały nie zmieniają się wraz ze wzrostem wielkości produkcji
 informują o wysokości kosztu stałego przypadającego na 1 zł utargu
 osiągają minimum dla tej samej wielkości produkcji, przy której przeciętne koszty całkowite osiągają minimum
7. Przedsiębiorstwo będzie maksymalizowało zysk z prowadzonej działalności, gdy:
 produkt przeciętny będzie maksymalny
 koszt krańcowy będzie minimalny
 produkt krańcowy będzie równy zero
 żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa
8. Które z poniższych dóbr nie można uznać za dobro pośrednie?
 mleko w proszku wykorzystywane w produkcji lodów waniliowych
 energia elektryczna zużyta w zakładzie fryzjerskim
 rower górski dla pięciolatka od św. Mikołaja
 komplet garnków ze stali nierdzewnej w restauracji meksykańskiej
9. Keynesowska funkcja konsumpcji ilustruje zależność pomiędzy wielkością konsumpcji a:
 wysokością rynkowej stopy procentowej
 posiadanymi realnymi aktywami
 inwestycjami
 całkowitym dochodem rozporządzalnym ludności
10. Jaka polityka monetarna jest zalecana w okresie recesji?
 restrykcyjna
 stałej aprecjacji kursu waluty krajowej
 drogiego pieniądza
 ekspansywna
11. Do nasilenia procesów inflacyjnych może przyczynić się:
 wzrost skłonności do oszczędzania
 zwiększenie podaży pieniądza
 redukcja wydatków rządowych
 spadek prywatnych inwestycji
12. Które z poniższych działań państwa można uznać za automatyczne stabilizatory koniunktury?
 progresywny system podatkowy
 program robót publicznych
 operacje otwartego rynku
 dotacje dla przedsiębiorstw z branży wysokich technologii
13. Jeżeli rynkowa stopa procentowa rośnie, to:
 spadnie wielkość planowanych inwestycji w przedsiębiorstwach
 wzrośnie wielkość planowanych inwestycji w przedsiębiorstwach
 nie ma ona wpływu na wielkość planowanych inwestycji w przedsiębiorstwach, jeśli źródłem ich finansowania są zyski zatrzymane
 spadnie tylko wielkość planowanych inwestycji w przedsiębiorstwach, których okres ekonomicznego użytkowania jest krótki

14. Trwała (naturalna) stopa bezrobocia:
- odnosi się wyłącznie do osób w wieku poprodukcyjnym
 - wynika ze strukturalnego charakteru bezrobocia
 - może zostać zmniejszona jedynie przez zwiększenie popytu globalnego do poziomu zapewniającego pełne zatrudnienie
 - jest uzależniona wyłącznie od wielkości bezrobocia koniunkturalnego
15. „Podaż pieniądza jest głównym czynnikiem określającym zmiany nominalnego PKB”. Która szkoła w teorii ekonomii sformułowała powyższe założenie?
- monetaryzm
 - keynesizm
 - ekonomia podażowa
 - ekonomia klasyczna
16. Cła są dochodami:
- Głównego Urzędu Cel
 - ministra finansów
 - budżetu państwa
 - budżetu właściwego samorządu terytorialnego
17. Podatkim „Belki” określa się potocznie:
- podatek VAT obciążający artykuły dla niemowląt
 - podatek leśny, którym jest obciążane drewno wycinane przemysłowo
 - podatek naliczany przy sprzedaży nieruchomości
 - podatek od zysków osiągniętych na rynku kapitałowym
18. Złamaniem dyscypliny finansów publicznych jest:
- udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych
 - niewykonanie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat
 - wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem
 - wszystkie powyższe odpowiedzi są prawidłowe
19. Do podstawowych praw i obowiązków komandytariusza należy:
- odpowiedzialność wobec wierzycieli całym swoim majątkiem oraz prawo do udziału w zyskach i stratach spółki
 - odpowiedzialność wobec wierzycieli do sumy komandytowej oraz prawo do reprezentowania spółki
 - odpowiedzialność wobec wierzycieli do sumy komandytowej, prawo do reprezentowania spółki jedynie jako pełnomocnik oraz prawo do udziału w zyskach i stratach spółki
 - odpowiedzialność wobec wierzycieli całym swoim majątkiem, prawo do reprezentowania spółki jedynie jako pełnomocnik oraz prawo do udziału w zyskach i stratach spółki
20. Które ze stwierdzeń dotyczących karty kredytowej jest prawidłowe?
- umożliwia wypłatę gotówki z bankomatu
 - można z niej korzystać tylko w kraju wydawcy karty
 - wydawana jest wyłącznie przez bank, który prowadzi rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy posiadacza karty
 - nie może być wydawana firmom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw
21. Pewna rodzinna firma sprzedaje wełniane bambosze po 25 zł za parę. Jednostkowe koszty zmienne produkcji wynoszą 15 zł. Wiadomo jednocześnie, że próg rentowności (*break-even point*) firma osiąga przy wielkości produkcji 500 par. Na podstawie powyższych danych oblicz koszty stałe tej firmy:
- 5000 zł
 - 7500 zł
 - 12 500 zł
 - nie da się przeprowadzić obliczeń bez dodatkowych informacji
22. Które informacje można uzyskać analizując rachunek przepływów pieniężnych przedsiębiorstwa?
- wielkość zapasów
 - rentowność brutto sprzedaży
 - wskaźnik rotacji należności
 - wielkość zapłaconych odsetek
23. Trasatem czeku jest:
- zawsze bank prowadzący rachunek wystawcy czeku
 - dowolna osoba fizyczna, o ile posiada tylko rachunek bieżący w banku
 - wystawca czeku
 - dowolna osoba fizyczna lub prawna, która jest w posiadaniu czeku
24. Parkowanie akcji to:
- sposób długoterminowego inwestowania gospodarstw domowych na giełdzie, który polega na czerpaniu zysków głównie z dywidend
 - rodzaj transakcji mających na celu ukrycie prawdziwej struktury akcjonariatu
 - sytuacja, w której kurs akcji po silnym wzroście przechodzi do trendu bocznego
 - zawieszenie notowań akcji na giełdzie w związku z dużą niestabilnością ich kursu
25. Współczynnik adekwatności kapitałowej:
- jest to stosunek wielkości funduszy własnych netto banku do aktywów ważonych ryzykiem
 - informuje o poziomie stabilności finansowej banku oraz o bezpieczeństwie depozytów złożonych przez klientów
 - nie powinien być niższy niż 8%
 - wszystkie powyższe odpowiedzi są prawidłowe

26. Które z niżej wymienionych ubezpieczeń jest dobrowolne w naszym kraju?

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów
- ubezpieczenie uczniów szkół od następstw nieszczęśliwych wypadków
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zarządców nieruchomości za szkody wynikłe w związku z prowadzoną przez nich działalnością
- ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych

27. Jeśli pożyczkobiorca otrzymuje środki w dniu zawarcia umowy i zwraca je w następnym dniu, to jest to transakcja:

- overnight
- tom/next
- spot/next
- reverse repo

28. Spółka w 2006 r. wypracowała zysk netto równy 700 tys. zł, natomiast w 2007 r. równy 900 tys. zł. Kapitał zakładowy w tym okresie był niezmienny i dzielił się na 1 mln akcji. Średnia cena akcji w 2006 r. wyniosła 10 zł, a w 2007 r. – 12 zł. Wskaźnik P/E spółki w 2007 r. względem 2006 r.:

- wzrósł
- spadł
- nie zmienił się
- nie można udzielić odpowiedzi bez dodatkowych informacji

29. Jaki udział w PKB Polski stanowiły nakłady na ochronę środowiska (nakłady na środki trwałe i koszty bieżące) netto w 2006 r. ?

- 0,3%
- 0,8%
- 3,4%
- 5,2%

30. Zamknięty fundusz inwestycyjny emituje:

- świadectwa udziałowe
- certyfikaty inwestycyjne
- jednostki uczestnictwa
- akcje uprzywilejowane

31. Które z niżej wymienionych cech tworzą bazę osobowości w modelu „wielkiej piątki”?

- ekstrawersja
- sumienność
- otwartość
- wszystkie wyżej wymienione

32. Jaka nazwę nosi teoria motywacji, według której potrzeby ludzkie są pogrupowane w trzy kategorie: egzystencji, kontaktów społecznych i rozwoju?

- ERG
- racjonalnych oczekiwań
- spłaszczony piramidy
- XYZ

33. Do głównych wad struktury liniowej zaliczamy:

- naruszenie zasady jednoosobowego kierownictwa
- przeciążenie pracą kierowników
- zatarcie odpowiedzialności za podejmowane decyzje
- nadmierna specjalizacja kierowników

34. Pojęcie „wzbogacanie pracy” oznacza:

- umożliwienie pracownikom korzystania ze składników majątku przedsiębiorstwa (np. telefon komórkowy, samochód)
- zapłatę dodatkowej premii za zrealizowanie zadań podstawowych przewidzianych w planie pracy i dodatkowo przydzielenie nowych obowiązków w kolejnym cyklu rozliczeniowym
- zwiększenie liczby zadań wykonywanych przez pracowników, jak i rozszerzenie ich kontroli nad stanowiskiem pracy
- uatrakcyjnienie czasu pracy poprzez umożliwienie pracownikom wykonywania w ciągu dnia swoich ulubionych zajęć w trakcie przerw regulaminowych

35. *Just in time* to:

- metoda zarządzania zapasami opracowana i wdrożona przez firmę Nike
- metoda normowania czasu pracy przedstawicieli handlowych
- bezmagazynowy i bezzapasowy system zaopatrzenia
- uproszczony system okresowych przeglądów infrastruktury IT

Ocena Komisji Szkolnej						
Rodzaj pytania	Pytania testowe	Zadanie	Pytanie opisowe			Razem
			Poziom merytoryczny (w tym zgodność z wybranym tematem)	Terminologia i przykłady	Poprawność językowa i struktura odpowiedzi	
Zakres	0–70 pkt	0–10 pkt	0–12 pkt	0–5 pkt	0–3 pkt	
Ocena						

.....
pieczęć szkoły